

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ.2558

สำหรับเนื้อหา พ.ร.ก.ดังกล่าวมีทั้งสิ้น 176 มาตรา จำนวน 12 หมวด ซึ่งสาระสำคัญได้กระจายตามหมวดต่างๆ

หมวด 1 บททั่วไป

มาตรา 8 ที่ระบุว่า การกระทำความผิดตาม พ.ร.ก.นี้ หรือตามกฎหมายของราชอาณาจักรไทย หรือตามหลักเกณฑ์หรือมาตรการตามกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือหลักเกณฑ์หรือมาตรการขององค์การระหว่างประเทศ บรรดาที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมง ไม่ว่าจะกระทำในน่านน้ำไทยหรือนอกน่านน้ำไทย และไม่กระทำโดยใช้เรือประมงไทย เรือประมงที่มีชื่อเรือประมงไทย หรือเรือไร้สัญชาติ เป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักรและต้องรับโทษตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.ก.นี้ และให้ศาลไทยมีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีได้

“หากความผิดเกิดขึ้นนอกน่านน้ำไทย และการกระทำความผิดนั้นมิใช่เรือประมงไทยหรือผู้มีสัญชาติไทย ให้กระทำได้เมื่อได้รับแจ้งจากรัฐต่างประเทศที่การกระทำความผิดเกิดขึ้น หรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นแล้วให้เป็นหน้าที่ของอธิบดีที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศในการดำเนินการเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.ก.นี้”

มาตรา 10 ระบุว่า ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เรือไร้สัญชาติทำการประมง

มาตรา 11 ห้ามมิให้โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์น้ำจืดลูกจ้างโดยฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานหรือจ้างคนต่างด้าวที่ไม่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบลูกจ้างหรือคนงานที่ผิดกฎหมายไม่เกิน 5 คน(ต่างด้าวผิด กม). อธิบดีมีคำสั่งให้หยุดประกอบกิจการโรงงานตั้งแต่ 10-30 วัน และหากพบว่ามากกว่า 5 คน อธิบดีแจ้งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อสั่งปิดโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานได้ โดยหากพบว่าโรงงานที่ถูกสั่งให้ปิดยังทำความผิดซ้ำอีกภายใน 3 ปี ก็สามารถให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานได้

หมวด 2 เรื่องการบริหารจัดการด้านการประมงนั้น

มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติในมาตรา 13 โดยมีนายฯ เป็นประธาน ซึ่งมีหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับการบริหารจัดการการประมงต่างๆ ในขณะที่มาตรา 26 ก็กำหนดให้มีคณะกรรมการประมงประจำจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

หมวด 3 เรื่องการทำการประมงในน่านน้ำไทย

เนื้อหาได้กำหนดให้ผู้ทำการประมงน้ำจืดในที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาหร่ายสมบัติของแผ่นดิน โดยใช้เครื่องมือทำการประมงตามที่อธิบดีประกาศกำหนด หรือแม้แต่เรือประมงพื้นบ้านก็ต้องได้รับใบอนุญาตก่อน ซึ่งจะมีการกำหนดจำนวนและประเภทเครื่องมือทำการประมงที่ได้รับอนุญาตไว้ในใบอนุญาตด้วย รวมทั้งต้องจัดทำสมุดบันทึกการทำการประมง ซึ่งจะต้องมีประเภทและปริมาณของสัตว์น้ำที่จับได้ให้ตรวจสอบได้ด้วย สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตทำประมงพาณิชย์นั้น จะกำหนดไม่ให้ทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่ง โดยใบอนุญาตจะมีอายุ 2 ปี ซึ่งใบอนุญาตจะโอนมิได้ เว้นแต่เป็นการโอนให้บุพการี คู่สมรสหรือผู้สืบสันดานเท่านั้น

หมวด 4 การทำการประมงนอกน่านน้ำไทย

โดยได้กำหนดให้มีใบอนุญาตเช่นกัน แต่ที่เพิ่มเติมขึ้นมาคือต้องมีผู้สังเกตการณ์ประจำอยู่ในเรือประมงด้วย และหากเกิดกรณีเรือประมงไทยหรือเป็นเจ้าของเรือประมงที่มีไซเรือประมงไทย แต่ใช้ผู้ควบคุมเรือหรือคนประจำเรือหรือมีผู้โดยสารเป็นผู้มีสัญชาติไทยทำประมงนอกน่านน้ำไทยจนเป็นละเมิดกฎหมายของรัฐต่างประเทศ และทำให้ผู้ควบคุมเรือคนประจำเรือ หรือผู้โดยสารซึ่งไปกับเรือประมงต้องตกค้างอยู่ในต่างประเทศ มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการนำบุคคลดังกล่าวกลับประเทศภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ซึ่งหากเจ้าของเรือประมงไม่ชดใช้ค่าใช้จ่ายภายในกำหนดเวลา กรมประมงก็มีอำนาจยึดเรือประมงและนำออกขายทอดตลาดได้

หมวด 5 มาตรการอนุรักษ์และบริหารจัดการ

วัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติและรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำและระบบนิเวศไว้อย่างยั่งยืน โดยระบุไม่ให้ใช้ไฟฟ้า หรือวัตถุระเบิดจับสัตว์น้ำ รวมทั้งห้ามมิให้ผู้ใดครอบครองสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่เกิดจากกรณีดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ยังมีการคงเรื่องของเครื่องมือจับสัตว์น้ำที่ห้ามใช้ตามที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เคยออกประกาศไว้ด้วย

หมวด 6 การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อเป็นแหล่งผลผลิตของสัตว์น้ำเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

หมวดที่ 7 การควบคุม เฝ้าระวัง สืบค้น และตรวจสอบ

มีการกำหนดไว้อย่างเข้มงวดตั้งแต่เรือประมง การควบคุมเฝ้าระวัง หลักฐานการสืบค้น มาตรการในการตรวจสอบ จนถึงทำเทียบเรือ โดยเรือประมงนั้นต้องมีการติดตั้งระบบติดตามเรือ สมุดบันทึกการประมง รวมถึงการแจ้งเข้า-ออกทำเทียบเรือ

หมวดที่ 8 สุขภาพอนามัยของสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ

ให้เป็นหน้าที่กรมประมงในการจัดทำมาตรฐานด้านสุขอนามัยในการจับการดูแลรักษาสัตว์น้ำ การแปรรูปสัตว์น้ำ การรักษา การขนส่งหรือขนถ่ายสัตว์น้ำหรือขนถ่ายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการกิจการประมงนำไปใช้ปฏิบัติในกิจการของตนให้ได้สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ได้รับการรับรองคุณภาพว่าได้มาตรฐานด้านสุขอนามัยและมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค

หมวด 9 ว่าด้วยเรื่องพนักงานเจ้าหน้าที่

วัตถุประสงค์เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ตามพ.ร.ก.นี้ โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบ ควบคุม และเฝ้าระวังได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้มั่นใจว่าได้รับการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจการการประมงมีความครบถ้วนและถูกต้อง

หมวด 10 มาตรการทางปกครอง

วัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรการทางปกครองที่เพียงพอเพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการใช้โทษทางอาญาที่ได้กำหนดไว้ในหมวด 11

หมวด 11 บทกำหนดโทษ

มีความเกี่ยวเนื่องกันในเรื่องของการบทลงโทษต่างๆ โดยเริ่มตั้งแต่มาตรา 110 เป็นต้นไป

บทลงโทษสุดเฉียบ สำหรับบทลงโทษที่น่าสนใจนั้น ระบุไว้ตั้งแต่มาตรา 122 เป็นต้นไป โดยเฉพาะในเรื่องใช้เรือไร้สัญชาติในการทำประมง ซึ่งจะมีโทษเปรียบเทียบปรับตามขนาดของเรือ โดยโทษสูงสุดนั้นเป็นเรือ 150 ตันกรอสจะมีโทษปรับ 5-30 ล้านบาท หรือปรับจำนวน 5 เท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้ ขึ้นกับจำนวนที่มากกว่า ส่วนกรณีจ้างแรงงานผิดกฎหมายนั้นก็จะมีโทษปรับไม่น้อยกว่า 4-8 แสนบาทต่อราย ในขณะที่ผู้ประกอบการโรงงานนั้น หากเกิดกรณีเดียวกันนอกจากปรับ 2 แสนบาทถึง 2 ล้านบาท แล้วยังมีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละ 1-5 แสนบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน บทลงโทษดังกล่าวยังมีการระบุเป็นรายมาตราครอบคลุมไปถึงประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ด้วย ที่น่าสนใจคือในมาตรา 167 กำหนดไว้ว่า หากมีการกระทำผิดที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอย่างร้ายแรงซ้ำภายใน 5 ปี อัตราโทษตามที่กำหนดไว้ในแต่ละมาตราให้เพิ่มเป็น 2 เท่า

บทเฉพาะกาล

มาตรา 174 ระบุว่า ผู้ใดทำการประมงโดยใช้เรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่ 10 ตันกรอสขึ้นไปแต่ไม่ถึง 15 ตันกรอส และได้จดทะเบียนเป็นเรือสำหรับการประมง และได้รับอนุญาตในวันก่อน พ.ร.ก.ใช้บังคับ อธิบดีจะอนุญาตให้ทำการประมงพื้นบ้านต่อไปจนกว่าจะเลิกทำการประมงก็ได้

มาตรา 175 ผู้ใดทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันที่ พ.ร.ก.นี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายใน 180 วันนับแต่วันที่ พ.ร.ก.ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาต

มาตรา 176 ให้กรมประมงจัดให้มีการขึ้นทะเบียนองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่นให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ พ.ร.ก.ใช้บังคับ”

ตอนท้ายของ พ.ร.ก.ฉบับนี้ได้กำหนดอัตราค่าอากรใบอนุญาตและอัตราค่าธรรมเนียมต่างๆ เช่น เครื่องมือทำการประมง, ใบอนุญาตทำการประมง และใบอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ฯลฯ